

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**REPERTO||RIVM LIBRORVM TRI||VM IOANNIS BOEMI DE
OM||NIVM GENTIVM RITIBVS,||**

Boehme, Johann

Augustæ Vindelicorum, 1520

VD16 VD16 B 6316

De Scythia Scytharumq[ue] feris moribus. Cap. Nonum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98144](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98144)

De oim gentiū ritibus.

les aut cæcos esse, aut altero oculo captos, magnū ingenij acumen, sed iactantia maior. Persuasum est vniuersæ genti, se cæteris mortalibus artium subtilitate & scientia longe antecellere. Candidum genus hominū, paruis oculis, natura imberbes. literis vtuntur Rhomanis quadratura similibus, alij alio superstitionis aguntur delirio. Cæterum omnes veræ pietatis expertes. Solem adorant hi, illi lunam, quidam fustes statuas, nonnulli bouem: variaq; per hæc monstra, sparsa est gentis superstitio. Non scriptas leges, nō fidem norunt vllam: & quum in opificijs mirum sit gentis acumen, nulla tamen his rerū diuinarum noticia. Timidum genus hominū, mortemq; formidans: gerunt tamen bella magis ingeniose, q̄ fortiter: sagittis in pugna vtunt, telorumq; generibus, quibusdā hominibus aliarum gentiū minime notis. papyracea moneta in vsu, quadrata formā, & in ea regis imagine expressa, quæ si vetustate obliterari cœperit, absoletam cum recentius impressa in regia cōmutant. Suppellex ex auro & argento, cæterisq; metallis, olei inopia insignis, hoc reges dūtaxat vnguenti loco vtunt. Et de Indis hæctenus, nunc de Scythis, qui sunt Indiæ contermini, dicendum.

De Scythia Scytharumq; feris moribus, Cap. Nonum.

Scythiæ ap- pellatio. Scythia regio septentrionalis, a Scytha Herculis filio, vt tradit Herodotus, dicta, vel vt Berofus, a quodam alio ex Araxæ prisca, quæ Noë coniunx fuit, genito indigenæ Scythæ, Hi olim a primordio paruum patriam possidebant: postmodo paulatim per virtutem & vires aucti, quū regiones multas sibi subdidissent, in magnum Imperium gloriamq; peruenere. Ea primum natio iuxta Araxim flumen parua numero propter ignobilitatem contempta confedit: nacti regem quendam bellicosum, & militari virtute præcipuū, agros ampliarunt. Montanos quidem vsq; ad Caucasum, campestres vero vsq; ad oceanum & Meotida paludem, aliaq; loca ad Tanaim vsq; flumen, a quo Scythia ipsa longo tractu versus ortum protensa Imaū monte per medium velut in duas Scythias diuidit, quarum vna Scythia intra Imaū montem dicitur, altera extra: ab alieno Imperio aut intacti aut inuicti Scythæ semper manserunt. Dariū Persarum regem turpi a Scythia submouere fuga. Cyrum cum omni exercitu trucidarunt. Alexandri magni ducem cum copijs vniuersis deleuerunt. Rhomanorū audiuerunt, nō sensere arma: gens & laboribus & bellis aspera, vires corporum immensæ. Hæc inter se olim discretā nō erat, vt pote, quæ neq; agrum coleret, neq; tectum sedesue haberet vllas, per solitudines & inculta vagabatur loca, armenta pecoraq; præ se agens, cōiuges & liberi plaustris vehabantur. legibus nullis obnoxia, iusticiā sponte colebat, nullum furto grauius in tota gente flagitium fuit, vt quæ non parietibus aut septis armentum circumdat, sed in propatulo habeat. Nullus ipsi aurum, aut argenti vsus. Lac & mel in cibatu frequens: contra frigora & rigores ferinis pellibus murinisq; corpora cōmunibat. Laneus vsus ac vestium ignotus genti: erat is sane viuendi ritus frequens Scythis, sed non omnibus:

Hōies natu-
ra imberbes

Cathainorū
religio

Leges scri-
pras Catha-
ini nō hūc

Moneta pa-
pyracea in
vsu
Supellex oīs
ex auro &
argento

Scythiæ ap-
pellatio.

Scythiæ qua
lis gens

Scythiæ de
scriptio.

Scythæ sem-
per inuicti
p manserunt

Scythis olim
nulla certa
sedes.

Furto nullū
flagitium gra-
uius.

Auri & ar-
genti nullus
Scythis vsus

plætiq; eorum, vt loco plurimū distantes, sic ab inuicem vita diuersi, veluti peculiare inter se fouebant mōres, de quibus postea dicemus, vbi adhuc cōmunes quosdā dixerimus. Gaudent Scythæ plures humana cæde, quem primum virū in bello vir Scythæ cœperit, eius sanguinem potat, quoscunq; in prælio interemerit, eorum capita regi offert: nam capite ablato sit prædæ, cūcunq; cœperit particeps, alioquin expers, caput hoc modo præcidit in orbem illud amputat circa aures verticeq; sumpto excutit, deinde pellem detrahit, & vbi sicut bouis coriū, manibus molliuit, tanq; mantile possidet, eaq; & habenas equi sui appensa gloria: qualiā mantilia vt quisq; plurima habet, ita vir pstantissimus iudicat. Multi etiā sunt, qui coria hæc humana, tanq; brutorum, consuunt, quibus pro amiculis induant. Cætorum hostiū manus dextas cum vnguibus excoriant quidam, atq; cum ijs pharetræ opercula obducunt. Nonnulli totos homines excoriatos coria super ligna extenta supra eqs circumferunt. Capita dicto modo excisa exterius crudo bouis corio superducunt, interius inaurant etiam, qui ditiores sunt, & pro poculis vtunt: hospitibus, qui ad eos veniunt, viri alicuius existimationis exhibent, referuntq; illos a se esse superatos, id strenuitatis loco ponentes. Semel quotannis singuli regionum principes vinum crateri miscunt, de quo Scythæ omnes hostiū homicidæ bibunt, nemo gustat, qui nihil præclari operis ediderit, sed sine honore seorsum sedet, quæ res apud eos maxime est ignominia, qui vero complures cædes fecerunt, hi duobus pariter, q; habent, calicibus potant. Deos hos solum propiciant & colunt vestam ante omnes, deinde Iouem ac Tellurem existimantes Tellurem Iouis coniugem esse, post hos Apollinem, & coelestem Venerem, Martem & Herculem: nulli tamen ex ijs simulachra, aras & delubra facienda putant præterq; Marti, cui ex captiuis centesimum quemq; immolant, cæteris tum alia pecora, tum præcipue equos, suos pro nihilo putant, quos nec alere omnino in sua regione volūt. Rex in quos morte animaduertit, eorum ne liberos quidem relinquit, sed vniuersos mares interficat, foeminis nihil legis. Fœdera cum quibuscunq; ineunt Scythæ, hoc modo, infuso in grandem calicem fictilem trino, cōmiscunt eorum sanguinem, qui fœdus ferunt percutientes cultello, aut incidentes gladio aliquantulum corporis, deinde in calice tingunt, acinacem sagittas, securim, iaculum, hæc ubi fœcerunt, sese multis verbis deuouent, postea uinum epotant nō modo hi, qui fœdus fœcerunt, sed etiā comites hi, qui sunt maximæ dignitatis. Regum sepulchra apud Gerros sunt, ubi Borysthenes iam nauigabilis est. Ibi quum rex eorum decessit ingentem scrobem effodiunt, forma quadrata de hinc mortuū accipiunt, corpe in crato, aluo euulsa atq; expurgata, quā silere contuso & thymiamate apijq; semine & anisi quum expleuerunt, resuunt rursus, impositūq; plastro cadauer ad aliam gentem ferunt, quod qui excipiunt, eadem agunt. Sed regij Scythæ autem decidunt, crinem circumtondent brachia circumcidunt, frontem nasumq; consauciant, sinistra manū sagittis trañciunt: postmodo cadauer ad aliam gentem, cui imperitant, ferunt, quæ ipso comitatur ad eos unde primū uenerant, ubi iam mortuum circumferen

Homicidia
Scythæ gaudent

Humana coria pro amiculis concinuntur

Ossa capitis humani Scythæ pocula præbent.

Strenuitatis annuus honor.

Dij Scytharum & religio

Sues Scythæ nō alunt.

Ineundi fœderis forma apud Scythas

Regum Scytharū sepulchra

Pompa in regione funere.

Regij Scythæ

Mantile
p penulæ
genere

acinacem
& gladiū.

In crato

De oim gentiū ritibus.

tes singulas gentes lustrauerunt, quibus imperitauit, apud eos deponunt, qui in extremis habitant & in sepulchris, ij postq̄ illum super thorum in loculo constituere, hastis hinc atq̄ illinc defixis, desuper ligna disponunt atq̄ pallio contegunt: deinde vbi in reliqua loculi spaciositate pellicū vna omniū charissima minister vnus, coquus, agalo, viator, pincerna, equus, strangulati sūt, cum aureis phialis, aliarūq̄ rerum omniū primitijs consepeliunt: circumacto anno hoc iterum agunt, e famulis regis intimos sumunt, Sunt autem famuli regum ingenui Scythæ, & quos ipse rex iusserit, nam nullus venalius Regi ministrat: horū ministroꝝ quinquaginta vbi strangulauerunt, ac toti dem pstantissimos equos, eductis intestinis pallijsq̄ rursus distentis atq̄ confutis: per ambitū regij sepulchri fornicato opere equos & super eos famulos insidentes erigunt, ac ita statuant, vt procul aspicienti equitatus speciem, defunctum regem custodientis prebeant. Et talis regū humanio est, & sepultura. Habent & priuati morem quendā in sepeliendo, nam vbi quis decesserit, proximi quiq̄ in plaustrū collocatū ad amicos circumferunt, eos singuli amicorū excipientes, epulū præbent, tam propinquis, q̄ cæteris cadauer comitantibus, ad hunc modū quadraginta diebus circumactū, dehinc humani, capite prius exinanito, atq̄ abluto: supra corpus tria ligna statuunt mutuo inclinata, circa que prætendunt lanea pilea, q̄ maxime possunt constipantes, & in scaphā in medio lignorū pileorūq̄ positā lapides conijciunt ex igne perspicuos. Viri Scythæ nō lauantur, sed vxores eorū infundentes aquā, Corpora ad lapidem aliquem scabrū conterunt, cypresso, cedro, aut thuis ligno, deinde perfrictū corpus, quū intumuerit, illud, faciemq̄ medicamentis oblinunt. Id eas simul bene olentes facit, ac postero die medicamentis amotis mundas & splendidas. Iurandi iusiurandūq̄ interponendi ipsis per regium solū mos est: quos si quis peiorasse a diuinatoribus, qui hoc salignis virgis experiunt, conuincit sine mora capitis pœnā subit, atq̄ facultates omnes amittit, quas accipiunt q̄ illū peiorasse, pbauerunt. Massagethe populi Scythiæ in Asia vltra mare Caspium vestitu & victu Scythijs perq̄ similes, quo fit, vt Scythæ a plæriscq̄ credantur, ex equis pugnant & pedibus, vtroq̄ pugne genere pene inuicti: sagittis hasta sangarik sic em̄ ferrum quo vulgo accincti sunt dicūt auro in baltheis & capitis ac axillarū ornatu vtunt: aureos thoraces equorū pectoribus inducunt. Ex auro fræna & phaleras conficiunt: areas cuspides hastis p̄figunt, ære pharetras muniunt. Ferri & argenti nullus apud eos vsus. Singuli vxorem ducunt, eaq̄ cōmuniter vtunt, idq̄ Scythæ soli faciūt, si Scythæ habendi sūt. Quoties aliquis mulieris libidine caput, suspensa ad plaustrū pharetra cū ea sine pudore concumbit: Terminus vitæ nullus genti præfinitus, vbi quis ad modum consenuit, eum p̄pinqui & necessarij in vnum coeuntes cū ouibus aliquot immolant, & carnibus pro epulo, vbi decoxerunt, indifferenter vescuntur, qd̄ genus obitus apud eos beatissimū habet, languore extinctos non edunt, sed terra operiunt, loco damni putantes, q̄ ad immolationem nō venerunt, Nihil omnino serunt pecoribus victitant, & piscibus, quos Araxes ab

Cū rege inti
mi famuli se
peliunt quin
quaginta.

Famuli Scy
thæ: regum
oēs ingenui.

Priuatorū: sci
thæ: hūatio

Viri Scythæ
nō lauant

Lauandi mi
rabij ritus

Per regis so
lium Scythæ
iurant.

Massagethe
& mores eo
rum

Aurea massa
gethæ: palu
damenta.

Ferri & ar
genti apud
Massagerhaf
vsus nullus

Senes massa
gethæ suos i
molant & eo
rum carnib⁹
vescunt

Exinanito
i. euacua
to.
Pilea. i. ue
lamina
Scaphā i.
lynxem

Sangaris

CHRON
Eusebii
Q. C. V. P.
I. P. P. P.
m. m. m.

unde suppeditat: lac plurimū potant. Ex dijs vnū Solem venerant. cui equos
 immolant, vt p̄nicissimō molyderi e pecoribus omnibus perniciosissimū mactent
 Seres mites inter se & quietissimi omnium, mortaliū cætus fugiunt, adeo vt
 cæterarū gentiū cōmercia abnuant, primū eorum fluitiū mercatores ipsi trāf-
 eunt, in cuius ripis nullo inter partes cōmercio, sed disposito rerum precio:
 oculis æstimantibus, sua tradunt, nō emunt nostra. apud illos neq; meretrix
 neq; adultera, neq; fur ad iudiciū deducit, neq; occisus homo fertur ibi aliqñ,
 sed est apud eos legum suarū metus vehementior, q̄p̄ genesis constellatio. In
 initio oibis terræ habitant, quia castē viuunt, nec erugine, nec grandine, aut pe-
 stilentia cæterisue malis affligunt. Fœmina postq̄ conceperit a nemine peti-
 tur, neq; quum purgat, carnibus immundis nemo vescit, sacrificia nulla no-
 uit, sc̄m iusticiā omnes sibi ipsis iudices fiunt. Idē nō castigant huiusmo-
 di plagis, quę pro peccatis accidere solent, sed plurimū temporis perduran-
 tes, abiq; ægritudine vitam finiunt. Tauroscythæ a monte Tauro circa quem
 habitant. Virgini naufragos immolant, & quoscunq; græcos illuc delatos,
 hoc modo postq̄ preces pegerint hominis caput claua feriunt, truncū eius
 quidam aiunt perturbari e rupe. Nam in rupe prærupta templum est eorū
 situm, cruci adfigunt caput, quidā de capite suffigendo consentiunt, sed trun-
 cum e præcipitio deiici negant, sed humo contegi dicunt. Dæmonem, cui im-
 molant ipsi tauri, aiunt esse Iphigeniā Agamennonis filiam. In hostes, quos
 ceperint, hoc agunt: amputatū quisq; hostis caput domū portat, & fusti suf-
 fixum, admodū sublime supra tecta statuit, & plaruncq; supra fumariū. Ideo
 in sublimi locantes, q̄ dicant eos totius domus esse custodes. Viuunt autem
 e rapto & ex bello. At Agathirsi excultissimi viri sunt, & aurum plaruncq; ge-
 stantes in cōiūne cum mulieribus coeunt, vt inter se germani sint ac dome-
 stici omnes: nihil neq; liuoribus, neq; similitatibus mutuo exercentes, cæterū
 ad Thracum similitudinem adcedentes. Neuri Scythicis vtunt̄ moribus, qui
 vna ante Darij expeditionem æstate, coacti fuerant: propter serpentiū multi-
 tudinem, in ipsorum solo procreatā, terram mutare cum Budinis habitant,
 periculū faciunt: ac sibi persuadent deierantes, se quotannis ad dies aliquot lu-
 pos fieri, & rursus in pristinū habitum & formā redire. Antropophagi, i. hu-
 manæ carnis comestores agrestissimos omnium hominum mores habent,
 non iudicijs, non legibus vllis vtentes, rem pecuariam exercent: vestem Scy-
 thicā similem gestant, linguam propriam habent. Melanchleni omnes indu-
 mēta nigra gerunt, vnde & cognomentum habent, qui soli ex his humana
 carne vescuntur, institutis Scythicis vtentes. Budini ingens natio atq; nume-
 rosa, cæcis oculis omnis acrua. Gelonus vrbs, a qua & Geloni dicuntur, gen-
 tis caput est. Libero Trieterica idest triennialia agunt, & Bacchanalia exer-
 cent, Græci quondam fuere, sed Summoti, ibi confederunt. Lingua
 adhuc partim Scythica, partim Græca vtentes. Sunt tamen Budini a
 Gelonis, & lingua, & vita dispares. Nam quum indigenæ sint, pe-
 cuarię operam dant, solique eius regionis pedunculos edunt. Geloni

Vnus Sol a
 Massagethis
 colitur.

Seres oim q̄
 etissimi san-
 tissimiq;

Nullis cala-
 mitatibus af-
 figunt seres

Sui ipsius iud-
 dices Seres
 sunt.

Græcos Tau-
 roscythę iphi-
 genię immo-
 lant

Hostiū capi-
 ta sup̄ domo-
 rum tecta fi-
 guntur

Agathirsi sci-
 tharū excul-
 tissimi

Neuri q̄tran-
 nis dies ali-
 quot lupi fi-
 unt

Antropo-
 phagi oim
 hoim agre-
 stissimi.

Melanchleni
 nigra oēs in-
 dumenta ge-
 runt
 Budini pedū-
 culos p̄mora-
 dent.

Geloni

E iij

Genesis. i.
 p̄nicissimū

Claua. i.
 hinc.

Trieteri-
 ca. i. sacra
 Bacchi tri-
 etennialia

De oīm gentiū ritibus.

agricultūrē operā dantes, frumento victitant, & hortos possident, nihil illis neq; aspectu, neq; colore similes: horum regio oīnis est arboribus frequens ex lacu, qui ibi etiā ingens est, & multus. Lutrias capiunt, castores, aliasq; multas feras, ex quarū pellibus renones faciunt, atq; induunt, Lyrcae e venati
Lutria Renones
 one victitant, hoc modo, conscensis arboribus, quę & per omnem eorū regionem frequentes sunt: feris insidiant. singulis adest canis & item equus in ventrem cubare edoctus humilius subsidendi gratia, vbi quis ab arbore ferā viderit, sagittaq; percusserit, conscenso equo illam persequit, comitante cane.
 Argyppei a natura calui Argyppei sub excelsorū montium radicibus incolunt, homines, qui ab ipso natali calui sunt, mares pariter, & fceminę: simis quoq; naribus, & ingenti mento, proprio quodam oris sono. Scythicā gestantes vestem, ex arboribus victitantes. rei pecuarie hōad student, vnde eis pecorum nō multum est, sub arbore quisq; cubat: per hyemem quidem vbi arborem pileo albo firmoq; contexerint, per æstatem vero sine hoc pileo. his nemo mortaliū iniuriam infert. Sacri enim dicunt esse, nihil martium armorū possident. Idem finitimorum controuersias dirimunt, ad quos quisq; confugit, is a nemine læditur.
 Issedones pa rentes defun ctos cōdūt. Issedones talibus moribus vti ferunt, quoties pater alicui decessit, omnes eius propinqui pecora adducunt, quę vbi mactauerunt, concideruntq; concidunt & mortuū patrem illius, a quo in conuiuū adcipiunt, cōmixtisq; omnibus carnibus conuiuū exhibent. Caput tum defuncti denudatū purgatūq; inaurant, eoq; pro simulachro vtunt. agentes illi quotannis maiores hostias cærimonia sq; hæc filius patri, pater filio facit, quemadmodū Græci natalicia, dicunt præterea & isti, iusti esse: & ipsarum vxores peræque fortes ac viri, & tales olim fuisse Scytharū mores, a Tartaris postea subacti, & illorū viuendi instituta complexi, Tartarorū more viuunt, Tartariq; vno nomine vocantur.

De Tartaria, gentisq; Tartarorum moribus & potentia.

Caput Decimum.

Tartaria, quę & Mongal dicit, vt Vincentius scribit, in ea terrę parte sita est, vbi oriens Aquiloni coniungit, ab oriente Kathcorū ac Solangorum terram habuit a meridie Sarracenorū, ab occidente Naymanorū, ab aquilone oceano circumdata. Tartaria a fluuio Tartar, qui per eam currit appellata. Regio plurimū montosa, vbi campestris est admixta glareæ harena sa est, sterilis nisi aquis fluuialibus, quę tamen rarissime sunt irrigetur. & ob hanc etiā causam multū deserta & infrequens est. ciuitates in ea nullæ, nullæ villæ, præter vnā, quę Cracuris dicit. lignis in plerisq; locis adeo inops, vt arido boū & equorū stercore incolę ipsi ignes fouere atq; cibaria decoquere cogant. Aer & cœlū intemperatū & mirificū, tonitrua & fulgura in æstate adeo horrenda vt præ timore homines intereant, iam calor magnus est, mox frigus & densissime niues cadunt: ventorū frequenter tam validi flatus vt equitantes detineant, & ad terrā hoīes deiciant: arbores radicitus euertāt, & multa dāna inferāt. In hyeme ibi nūq; pluit, in æstate frequenē, sed adeo pce vt vix trā madefiat. Regio aliogn oīm aīaliū diues in camelis, bobus &c

Tartariae situs & termini.

Tartarię appellatio Sterilis & infrequens tartaria

Boū & equorum stercore ignes fouent

Aer & cœlestis intparum

Tartaria pe corū diues

Cracuris una tartarorū ciuitas